

Zamestnanci zvažujú, či sa dať vypísať, alebo si vybrať voľno: O koľko sa oplátí viac dovolenka ako péenka?

[cas.sk; 25/10/2018; Jozef Čavojec, Novy Cas ; Zaradenie: Čas.sk]

<https://www.cas.sk/clanok/757190/zamestnanci-zvazuju-ci-sa-dat-vypisat-alebo-si-vybrat-volno-o-koľko-sa-oplati-viac-dovolenka-ako-peenka/>

Otvoriť galériu

Maródujete? Úrad verejného zdravotníctva druhý týždeň za sebou hlási, že počet akútnych respiračných ochorení stúpol. Či chceme, alebo nie, asi každého z nás niekedy zmôže choroba.

V lepšom prípade prejde za dva, tri dni, v horšom si poležíme celý týždeň. Čo sa viac oplátí? Péenka alebo dovolenka? Na prvý pohľad je to jasné. Kým náhrada príjmu pri péenke tvorí len časť priemernej mzdy zamestnanca, za dovolenku mu patrí jeho priemerný zárobok. Záleží však na tom, ako sa na to pozeráte.

"Ak totiž čerpáte péenku, tak neprichádzate o dovolenku. Nie je to teda: buď – alebo," tvrdí pracovný psychológ a HR konzultant Filip Ambróz. Je pravdepodobné, že čoraz viac firiem si uvedomuje, ako zamestnanci uvažujú, a preto im dopláca rozdiel medzi náhradou príjmu pri práceneschopnosti a platom.

"Ani v ich záujme nie je, aby sa im chorí zamestnanci pohybovali po pracovisku," pokračuje Ambróz. Odborári to radi počujú. Čerpanie dovolenky chorými zamestnancami pokladajú za nevhodné a v rozpore s účelom tohto inštitútu. "Dovolenka v zásade slúži zamestnancovi na zotavenie po vykonanej práci, nie na liečbu, keď je chorý," pripomína hovorkyňa Konfederácie odborových zväzov SR Martina Nemethová. Otvoriť galériu

S deťmi doma

Chorých pribúda nielen medzi dospelými, ale aj deťmi. Rodičia, ktorí platia odvody do Sociálnej poisťovne, môžu požiadať o ošetrovné. Tzv. OČR-ka sa vypláca 10 dní a tvorí 55 percent hrubej mzdy zamestnanca. "Rodič môže ostať s chorým dieťaťom doma aj dlhšie. Nárok na výplatu ošetrovného má ale len prvých 10 dní potreby ošetrovania," informuje Sociálna poisťovňa.

Náhrada príjmu pri práceneschopnosti

- Prvých 10 dní zamestnancovi nahrádza príjem zamestnávateľ
- Od 1. do 3. dňa náhrada tvorí 25 % denného základu
- Od 4. do 10. dňa je vo výške 55 % denného základu
- Dôležitý je súčet vašich hrubých miezd v rozhodujúcom období
- Denný základ je podiel tejto sumy a počtu kalendárnych dní v tomto období
- Rozhodujúcim obdobím je spravidla predchádzajúci kalendárny rok

Nemocenské

- Od 11. dňa zamestnancovi patrí nemocenské zo Sociálnej poisťovne
- Dávka na deň tvorí 55 % denného základu
- Vychádza sa z rovnakých údajov ako pri výpočte náhrady príjmu od zamestnávateľa

- Rozdiel je len v zaokrúhľovaní denného základu

Musíte strpieť kontrolu

- V období, keď máte nárok na náhradu príjmu alebo nemocenské, musíte dodržiavať liečebný režim
- Zamestnávateľ alebo Sociálna poisťovňa má právo kontrolovať, či sa zdržiavate na určenom mieste
- Kontrola sa vykonáva v obydli zamestnanca, ak s tým súhlasí, alebo na predpokladanom mieste

Náhrada mzdy za dovolenku

- Za vyčerpanú dovolenku zamestnancovi patrí náhrada mzdy vo výške jeho priemerného zárobku
- Priemerný zárobok sa zisťuje ako priemerný hodinový zárobok
- Dôležitý je súčet vašich hrubých miezd v rozhodujúcom období
- Priemerný zárobok je podiel tejto sumy a počtu odpracovaných hodín v tomto období
- Rozhodujúcim obdobím je predchádzajúci kalendárny štvrt'rok

Otvoriť galériu

Dovolenka je flexibilnejšia

Filip Ambróz, pracovný psychológ a HR konzultant

Ak vás lekár uzná práceneschopným, určí počet dní, v ktorých nebudete pracovať. Pre mnohých to ale znamená, že ich práca sa hromadí. V takom prípade majú silnú motiváciu ísť do roboty hneď, ako sa cítia lepšie. Často zohráva rolu aj zodpovednosť voči kolegom, ktorí vás musia zastupovať, a voči zamestnávateľovi, ak by vaša neprítomnosť ohrozila dôležitý deadline, obchod alebo projekt.

Čo by firmám pomohlo

- Zamestnancom umožniť prácu z domu, ak to jej povaha umožňuje
- Doplácať rozdiel medzi náhradou príjmu pri péenke a základným platom
- Zvážiť poskytovanie sick days - niekoľkých dní zdravotného voľna
- Budovať dobrú zastupiteľnosť v tíme/organizácii

Ošetrovné

- Nárok na dávku máte, ak osobne a celodenne ošetrujete choré dieťa či manžela, alebo sa staráte o dieťa do 10 rokov, ktorému úrady zavreli materskú či základnú školu
- Sociálna poisťovňa vám môže nahrádzať príjem najviac 10 dní
- Ošetrovné na deň tvorí 55 % denného základu rodiča
- Vychádza sa z rovnakých údajov ako pri výpočte nemocenského

Chrípkové prázdniny na to stačia

Peter Višváder, hovorca Sociálnej poisťovne

Pri posudzovaní nároku na ošetrovné v čase, keď je zatvorená materská škola, záleží na tom, na základe čoho ju zavreli. Ak je to na základe rozhodnutia jej riaditeľa, prípadne príslušného nadriadeného orgánu, rodičovi dieťaťa nárok na ošetrovné vzniká. K Žiadosti o ošetrovné, ktorú vystaví pediater, je potrebné priložiť aj potvrdenie riaditeľa materskej školy o jej uzavretí.

Foto:

Podľa odborníkov sa už začala aj chrípková sezóna, počet chorých bude stúpať. Zdroj - anc

Koľko eur môžete dostať. Zdroj - iStock

Čo Vám patrí za ošetrovanie. Zdroj - iStock

Odborár Machyna: Chcem referendum. Zvýšme odvody a zavedme nové dane
[aktuality.sk; 24/10/2018; Peter Hanák ; Zaradenie: Domáce správy]

<https://www.aktuality.sk/clanok/635319/odborar-machyna-chcem-referendum-zvysme-odvody-a-zavedme-nove-dane/>

Šéf odborového zväzu KOVO Emil Machyna
Zdroj - Peter Hanák, Aktuality.sk

Peter Hanák

Odborári majú už polovicu podpisov pod referendum za strop pre dôchodkový vek 64 rokov. Ak to neprejde v parlamente, referendum chcú spolu s prezidentskými voľbami. Šéf odborového zväzu KOVO Emil Machyna včera presviedčal nezaradených poslancov, aby hlasovali za zmenu ústavy.

Zatiaľ nevieme, či parlament schváli alebo neschváli návrh na zastropovanie veku odchodu do dôchodku v 64 rokoch. Poslanci to presunuli na november. Ak to parlament schváli v tej podobe ako je to navrhnuté, budete spokojný?

Určite áno. Ak chcú poslanci spraviť niečo aj pre ľudí za to, že pre spoločnosť a aj pre kapitál odrobili naozaj veľa, zahlasujú za tento návrh. Teda za zastropovanie dôchodkového veku na 64 rokov a u žien, ktoré vychovali tri deti, o jeden a pol roka skôr, čiže za každé dieťa polroka.

Chceme diskutovať s poslancami aj o tom, aby sankcia za predčasný dôchodok, ktorá je dnes pol percenta za každý mesiac, bola nižšia. V súčasnosti ide viac ľudí skôr do invalidného dôchodku ako do predčasného, lebo tam nemá žiadnu sankciu.

Ak nevládze robiť a má nejaké zdravotné problémy, na invalidnom dostane peniaze a potom môže ešte pracovať bez obmedzenia.

Koľko máte podpisov pod referendum, aby bol dôchodkový vek najviac 64 rokov?

Máme ich viac ako 180 tisíc a budeme pokračovať ďalej.

Takže polovicu?

Áno, polovicu, ale chceme ich nazbierať viac, lebo keď ľudia podpisujú v rýchlosti, nie vždy je čitateľné meno alebo adresa a my chceme mať dostatočný počet podpisov, keby boli náhodou nejaké vyradené ako nečitateľné.

Nechceme, aby prezident kvôli pár podpisom vyhlásil, že nie sú splnené zákonné podmienky a nie je ich 350 tisíc. Verím tomu, že sa nám podarí mobilizovať ľudí, aby sa ho zúčastnilo viac ako 50 percent.

Rozhovor s Emilom Machynom a aj protiargumenty šéfa rozpočtovej rady Ivana Šramka si môžete vypočuť v podcaste Aktuality Nahlas:

Dokedy si trúfate nazbierať dosť podpisov na to, aby mohlo byť vyhlásené referendum?

Chceme to stihnúť do konca roka a urobíme maximum pre to, aby sa to podarilo. Ak ich nebudeme mať dostatok, budeme pokračovať.

Referendum by podľa vašich predstáv mohlo byť napríklad s prezidentskými voľbami?

Boli by sme radi, ak by to bolo spojené s prezidentskými voľbami, ale to je už otázka na prezidenta. My ho požiadame o takúto možnosť, ak budeme mať dosť podpisov, ale záleží na ňom, ako sa rozhodne.

Myslíte si, že je na Slovensku referendum vhodná forma? Nemali veľký úspech, ani v otázkach, ktoré rozdeľovali spoločnosť viac ako vek odchodu do dôchodku.

Je to najvyššia forma demokracie, máme ju v ústave, takže občan má právo využiť ju. Odbory robia referendum už druhýkrát, prvýkrát sme nazbierali dostatok podpisov, ale účasť bola len okolo 47 percent.

O čom bolo toto referendum?

Bolo o zmene zákonníka práce, o zafixovaní pracovnoprávnych vecí, ktoré odbory navrhovali v rámci referenda. V mnohých štátoch je to bežná forma demokracie a podľa mňa je plebiscit niekedy transparentnejší ako len hlasovanie v parlamente.

Keď sa pozrieme na reálne šance, aké na Slovensku referendum má, vzhľadom na to, ako dopadli všetky predchádzajúce, okrem toho o Európskej únii – a uznajme, že to bola väčšia téma - nie je to len kampaň?

Určite nie. My sme najskôr zbierali podpisy, aby to bolo schválené v parlamente. Doniesli sme predsedovi parlamentu Andrejovi Dankovi 126 tisíc podpisov, ktoré sme nazbierali za dva mesiace.

Bohužiaľ, neriešilo sa to, prijalo sa len uznesenie, bez toho, aby sa postupovalo ďalej, tak sme sa rozhodli, že využijeme druhú formu a pôjdeme do kampane za referendum. Sme radi, že sa toho chytili aj niektoré politické strany, či už Smer-SD s podporou SNS.

Verím, že aj Boris Kollár a ďalší podporia tieto veci. Ak to neprejde, chceme naučiť občanov, že je to vážna vec, ktorá sa týka ich života. Nech skúsia ísť raz za jeden deň zahlasovať a povedať áno.

Ekonomovia hovoria, že Slovensko na to nemá. Podľa nich by sme museli zrušiť napríklad sociálne dávky alebo výrazne zvýšiť odvody, alebo dôchodky, ak ich teda ľudia budú dostávať od 64 rokov, budú výrazne nižšie. O nižších dôchodkoch hovorí aj ten návrh. Čo hovoríte na tieto argumenty? Máme peniaze na to, aby ľudia chodili do dôchodku v 64 rokoch?

Nie je to pravda. Ak niekto tvrdí, čo bude o 20 rokov, tak klame. Ja neviem, čo bude zajtra a ani o desať dní.

Demografická krivka je pomerne jasná. Vieme, že sa rodí menej detí a tie deti budú pracovať na viac ľudí, ktorí v budúcnosti pôjdu do dôchodku. Vývoj je teda predvídateľný a aj preto sa vek odchodu do dôchodku predlžoval, lebo bude menej ľudí pracovať na viac dôchodcov. Čo sa na tom zmení?

Pri druhom pilieri sme povedali, že budeme mať švajčiarske dôchodky a nie je to tak. Je ešte horší ako prvý pilier. A keby tam dnes tie peniaze neboli, tak dôchodky mohli byť o 50 až 60 eur vyššie ako teraz. Ak niekto hovorí, že máte ísť do kapitálových fondov, tak to, že si niekto iný zahrá ruletu s vašimi peniazmi je super, ale nie je isté, že vyhrá, môže aj prehrať.

Toto ale nepodporuje argument, že má byť odchod do dôchodku zastropovaný na 64 rokoch, keď tu máme menej ľudí, ktorí pracujú na viac ľudí.

Slovensko platí 6 percent HDP na starobné dôchodky, okolité krajiny okolo 10 percent, niektoré dokonca až 17 percent. Keby sme išli na priemer okolo 10 percent, tak nemáme problém s vykrytím penzijného systému.

Nemali by sme ho ani pri zastropovaní. A potom sa treba pozrieť aj na to, že až 23 percent zamestnancov robí na Slovensku počas nočných zmien, existujú rizikové pracoviská, nepretržité prevádzky. V Európe takto pracuje len 6 percent ľudí. Percento odvodu v týchto prípadoch by malo byť vyššie.

Chcete, aby boli vyššie odvody pre určité skupiny zamestnávateľov? Z toho by sa mali zaplatiť dôchodky?

Jedna z alternatív hovorí, že áno. Ja som za progresívnu, nie za rovnú daň. Ani za 20 percentnú DPH. Všetku tú stratu, ktorú sme mali, zaplatili ľudia. Zvyšovala sa DPH na potraviny a na všetko, čo ľudia kupujú.

Všetko zaplatil zamestnanec a koncový spotrebiteľ. Kapitál tu má dnes obrovské príjmy a robí konsolidované uzávierky v zahraničí. Prečo by nemali financie zostať tu? Dnes nové firmy platia len mzdy a odvody, na Slovensku neplatia žiadne dane. Keby som mohol rozhodnúť, a dnes sa o tom diskutuje v Európskej únii, tak by tu mohla byť daň z obratu.

Slovensko by možno malo o 3 miliardy eur viac, mali by sme prebytkový rozpočet a nemali by sme problém s dôchodkami. Takto to funguje aj v Amerike. Má DPH a aj daň z obratu,

ktorá sa nedá obísť, nedá sa pri nej špekulovať s vratkami DPH.

Na Slovensku sú veľké automobilky a veľkí zamestnávateľia aj preto, lebo tu platia menej. Neobávajú sa, že by potom odišli, ak by mali naozaj prispievať do nášho štátneho rozpočtu oveľa viac?

Ak by to tak bolo, tak by musela západná Európa skrachovať. V Rakúsku, Nemecku, vo Švédsku alebo v Holandsku majú kratší pracovný čas, dvojnásobné či trojnásobné mzdy, majú vyššie náklady na energie a ekonomika nekrachuje, nikam neodchádzajú. Keby platilo to, že sa budú presúvať niekde ďalej, tak áno, ale nepresúvajú sa.

Ale na Slovensku máme francúzsky Peugeot, nemecký Volkswagen či britský Jaguar.

To je úplne v poriadku, dnes je globálna ekonomika. Dnes od nás odišli napríklad káblové zväzky, odišli do Rumunska, do Bulharska a do Srbska, kde je lacnejšia pracovná sila, ale prišiel sem zas iný kapitál.

To nie je o nákladoch, čo sa týka odvodov alebo daní, je to o zručnosti ľudí a o tom, či ľudia robia alebo nerobia. Keď sa opýtate francúzskych manažérov, kde chcú riadiť ľudí, tak povedia, že na Slovensku, nie vo Francúzsku. Napriek tomu, že sú tam vyššie náklady. Naši ľudia robia zodpovedne a kvalifikovane, a to je neskutočná pridaná hodnota.

Stroj si kúpite a umiestnite kdekoľvek, ale človeka len tak neprehodíte. Ak máme dobrých a kvalifikovaných ľudí, ktorí sú ochotní robiť nadčasy, v sobotu, v nedeľu, keď zamestnávateľ potrebuje a bez reptania, to je najvyššia pridaná hodnota. Tých nepresuniete, tí ostávajú tu, aj keď, samozrejme, niektorí odchádzajú niekde inde. Nemci chodia do dôchodku v 59-tich rokoch.

Dnes je na Slovensku podiel miezd na HDP okolo 37 percent, ziskov 52 percent. V západnej Európe presne opačne. Mzdy tvoria okolo 50 percent a zisk okolo 37 percent. Takže prečo by mali odchádzať, keď tu majú väčšiu rentabilitu a väčšie zisky? A prečo by sa časť ziskov nemohla presúvať do sociálneho zabezpečenia tých ľudí?

Strop odložili na november

[pravda.sk; 24/10/2018; Pravda ; Zaradenie: Spravodajstvo]

https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/489089-strop-odlozili-na-november/?utm_source=pravda&utm_medium=rss&utm_campaign=rss

Rokovacie plénum parlamentu SR počas zasadnutia 35. schôdze NR SR 23. októbra. Autor - TASR, Martin Baumann

Napriek očakávaniam sa včera v parlamente o strope penzijného veku vôbec nehlasovalo. Poslanec Smeru, podpredseda sociálneho výboru a spoluautor už prerokovaného návrhu ústavného zákona Ján Podmanický požiadal o jeho stiahnutie a presunutie na novembrovú schôdzu. Či však vtedy bude mať väčšie šance na prijatie, to je stále neisté. Podľa šéfa najsilnejšej vládnej strany Roberta Fica ak zákon neprejde, ide s odborármi do referenda.

Ako zdôvodnil Podmanický, o odloženie požiadal "v záujme hľadania konsenzu na podporu tohto zákona". Za jeho návrh sa postavila rovná stovka zo 137 prítomných zákonodarcov.

"Ak zákon nemal byť prijatý len kvôli niekoľkým chýbajúcim hlasom, potom bolo lepšie, že ho odložili na november," reagoval pre Pravdu na vzniknutú situáciu predák OZ KOVO Emil Machyna. Ako dodal, odborári, ktorí vlni v októbri s témou stropu vyrukovali a dostali ju až na parlamentnú pôdu, ďalej pokračujú v zbieraní podpisov, aby v prípade neschválenia zákona mohli k nej iniciovať referendum. "Stále v tom máme aj podporu predsedu Smeru," potvrdil Machyna.

Zákon v ústavnej podobe musí podporiť najmenej 90 poslancov, teda aj časť opozície. Takmer s istotou ich včera mala dodať Sme rodina Borisa Kollára. Hlasovať sa pôvodne malo už predpoludním o 11. h. Tesne predtým však líder opozičných OĽaNO Igor Matovič zvolal tlačovku, aby na nej vysvetlil svoju predstavu o vekovom strope.

Kollár, ktorý sa na tlačovke tiež zúčastnil, pripustil, že sa mu Matovičova "myšlienka zapáčila". Ohlásil, že ju chce ešte predebatovať so Smerom. Doobeda preto podal procedurálny návrh, aby sa o zákone nehlasovalo. Poslanci súhlasili a hlasovanie presunuli na popoludnie. Aby ho napokon odložili na budúci mesiac.

Matovič pri obhajobe svojho riešenia argumentoval, že návrh poslancov Smeru "bol ušitý horúcou ihlou" a nezohľadňuje, koľko rokov vlastne človek odpracoval. "Robert Fico chce zabetónovať extrémnu nespravodlivosť," tvrdil. Podľa neho by mal byť odchod do penzie možný po odpracovaní 40 rokov. Tak by sa, mieni Matovič, adresne pomohlo ľuďom, ktorí sa "zodrali v práci". A nie tým, ktorí celý život "zaháľali" a spamätali sa a začali robiť len 15 rokov pred dovŕšením penzijného veku, aby splnili druhú zákonnú podmienku na získanie penzijnej dávky.

58-ročný človek by sa po odpracovaní 40 rokov mal rozhodnúť

Podľa Matoviča keby sa išlo cestou, akú navrhuje on, tak napríklad 58-ročný človek by sa po odpracovaní 40 rokov mohol rozhodnúť, že odíde do predčasného dôchodku. Ten by síce dostával v nižšej sume, ale zato viac rokov. Alebo by zostal robiť ďalej, za cenu vyššieho dôchodku. "Je to akoby si pizzu rozdelil buď na 20, alebo na 26 častí," prirovnal. Doplnil, že toto riešenie by malo oproti tomu, aké navrhuje Smer, aj rádovo menší rozpočtový dopad. Akurát by podľa neho štát musel "predčasným dôchodcom" hradiť zdravotné poistenie.

Machyna Matovičov zámer pre Pravdu označil za "výkrik do tmy", ktorý nie je dostatočne rozpracovaný a ktorého cieľom je len znemožniť prijatie zákona pripraveného Smerom a uhrat' politické body autorovi. "Mám si azda myslieť, že ak niekto začne pracovať už v pätnástich, odíde na dôchodok ako 55-ročný?" pýta sa odborový predák.

Sociologička SAV Monika Čambáliková by sa s Matovičovým návrhom v princípe aj dokázala stotožniť, ak by, ako zdôrazňuje, neobsahoval "čertovo kopytko". "Nepoznám zatiaľ všetky detaily, no myslím si, že pán poslanec predpokladá, že zodrat' sa možno iba fyzickou prácou. Ak som správne zachytila, vysokoškolské roky nehodlá zaradiť medzi odpracované," naznačila. Pripomenula novinársku otázku z tlačovky, či by napríklad obkladač, nezničený nočnou či víkendovou prácou, nebol v odpracovaných rokoch nespravodlivo zvýhodnený trebárs voči chirurgovi, ktorý sa na výkon svojej profesie pripravoval rokmi štúdia, ktoré sa mu nezohľadnia, a pritom bežne pracuje aj v noci a cez sviatky.

Dôchodkový vek znižovať v závislosti od náročnosti práce, nie od pohlavia

Podľa Čambálikovej je však aj dosť sporné zabetónovať v ústave maximálny penzijný vek, ale najmä úľavy z neho výhradne pre ženy. "Je to v rozpore so všetkými trendmi a zmenami v sociálnych systémoch. Keď chceme za výchovu detí zvýhodniť iba matku, objektívne tým znižujeme rolu otca v rodine a posilňujeme stereotypy, proti ktorým sa zároveň snažíme bojovať," varuje Čambáliková. Skôr by sa podľa nej bolo treba vrátiť ku kategorizácii profesií a skracovať odchodový vek podľa náročnosti a nebezpečnosti práce, nie v závislosti od pohlavia.

Poslanci Smeru vo svojom návrhu zákona, ktorý v septembri v prvom čítaní prešiel ústavnou väčšinou 93 hlasov, zakotvili, že do penzie by sa malo odchádzať najneskôr v 64 rokoch. Minulý týždeň doň vlastným pozmeňovacím návrhom doplnili, že žena, ktorá vychovala jedno dieťa, by mala mať právo ísť na odpočinok maximálne ako 63,5-ročná, ak vychovala dve deti, v 63 rokoch, a s tromi a viac vychovanými deťmi ako 62,5-ročná. Okrem toho návrh obsahuje aj ustanovenia o ochrane trojpilierového dôchodkového systému a inštitútu minimálnej mzdy.

Posunutie návrhu do druhého čítania podporili aj niektorí poslanci koaličného Mostu-Híd, hoci táto strana deklarovala nesúhlas so zavedením stropu.

Zamestnancom verejnej správy sa zvýšia platy

[STV Dvojka, 22:00; Správy a komentáre; 23/10/2018; Miroslav Frindt; Zaradenie: z domova]

Miroslav Frindt, moderátor: "A dopoludnia poslanci v parlamente schválili zvýšenie plátov vo verejnej správe. Všetky platové tarify budú nad úrovňou minimálnej mzdy a teda má reálne dôjsť k zvýšeniu platu každého štátneho zamestnanca. Menej ako minimálnu mzdu, teda 480 eur v hrubom zarába v súčasnosti vo verejnej správe zhruba 28 000 ľudí. V priemere stúpnu platy o 10 %. Zmeny v odmeňovaní sa dotknú takmer 230 000 zamestnancov. Finančne by si mali polepšiť napríklad zamestnanci domovov sociálnych služieb, opatrovatelky či ošetrovatelky."

Jozef Mihál, podpredseda Výboru Národnej rady SR pre sociálne veci (nezaradený): "Síce pre budúci rok budú mať verejní zamestnanci, štátni zamestnanci garantované mzdy najmenej vo výške všeobecne platnej minimálnej mzdy, ale nebudú mať žiadnu garanciu toho, aby ich platy kopírovali tých ďalších 5 úrovní minimálnej mzdy, ktoré sú v Zákonníku práce."

Ján Richter, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR (Smer-SD): "Každý rok budú valorizované pri kolektívnom vyjednávaní tieto tabuľky, respektíve tie konkrétne mzdy. Skrátka je to systémové riešenie na desaťročia dopredu."

Tabuľkové platy porastú

[Markíza, 19:00; Televízne noviny; 23/10/2018; Andrea Mačoškova; Zaradenie: z domova]

Zlatica Švajdová Puškárová, moderátorka: "Platy pre štvrt' milióna ľudí, ktorí pracujú vo verejnej správe, výrazne stúpnu. Nové tarifné tabuľky sú schválené. Najnižšie platy zamestnancov tak už viac nebudú pod minimálnou mzdou."

Andrea Mačoškova, redaktorka: "Po niekoľkomesačnom vyjednávaní je rozhodnuté,

parlament dnes 145 hlasmi schválil, že tabuľkové platy verejných zamestnancov stúpnu od budúceho roka v priemere o 10 %."

Ján Richter, minister práce: "Je to dlhý čas rokovania medzi sociálnymi partnermi vzhľadom na to, že až 8 tabuľkových platov vo verejnej službe bolo už pod úrovňou minimálnej mzdy, to znamená zďaleka neplnila úlohu táto tabuľka kvalifikácií pracovných nárokov a preto bolo nevyhnutné urobiť v tom nový systém a poriadok."

Andrea Mačoškova: "Definitívne sa tak odstránia rozdiely v odmeňovaní verejných zamestnancov. Tou najdôležitejšou zmenou ale je, že všetky platové triedy tak budú konečne nad úrovňou minimálnej mzdy. V praxi sa bude základná platová tabuľka začínať sumou 520 eur. To bude od januára budúceho roka minimálna mzda. Od tejto sumy sa budú automaticky dvíhať platy v ostatných triedach. Mzdy budú zároveň zohľadňovať náročnosť práce a roky praxe. Kým doteraz platí, že ľuďom vo verejnej správe rástli mzdy iba do tridsiatich dvoch odpracovaných rokov, teraz sa budú zvyšovať až do štyridsiatich. Aj preto, že do dôchodku odchádzame stále neskôr. Zmeny v odmeňovaní sa dotknú takmer štvrt' milióna zamestnancov. Finančne si polepšia nielen štátni úradníci, ale napríklad aj upratovačky, údržbári, zamestnanci domovov sociálnych služieb, opatrovatel'ky či ošetrovatel'ky. Mnohým totiž zamestnávateľa plat do minimálnej mzdy dorovnávali príplatkami."

Monika Uhlerová, viceprezidentka Konfederácie odborových zväzov: "Týmto sme zavŕšili naše niekoľkoročné úsilie a niekoľko mesačnú intenzívnu prácu práve preto, aby boli zamestnanci verejného sektora odmeňovaní oveľa lepšie ako doteraz."

Andrea Mačoškova: "Poslanci schválili aj viaceré pozmeňujúce návrhy z výborov. Od januára budúceho roka si finančne polepšia zamestnanci kancelárie Národnej rady a verejného ochrancu práv. Rovnako aj duchovní cirkví a náboženských spoločností, ktorým tiež základné platy vzrastú o 10 %. Andrea Mačoškova, televízia Markíza."

Príplatky za prácu sú najproblematickejšou zmenou zákonníka

[SME; 245/2018; 24/10/2018; s.: 4,5; Radka Minarechová ; Zaradenie: Zamestnávateľa]

Opatrenia sú podľa očakávania priaznivé pre zamestnancov, ale dôsledky sú otáznive

Zamestnanci, ktorí často pracujú v noci, cez víkendy alebo tí, čo pracujú pre jednu firmu aspoň dva roky, majú teraz nárok na lepšiu výplatu.

Nedávna novelizácia Zákonníka práce, ktorá nadobudla účinnosť 1. mája 2018, zaviedla niekoľko zmien, ktoré priamo ovplyvňujú platy: príplatky za prácu v noci, cez víkend a štátne sviatky, ako aj dobrovoľné 13. a 14. platy. Uchádzači o prácu sa navyše môžu dozvedieť viac o príjme za prípadnú budúcu prácu, keďže väčšina zamestnávateľov je teraz povinná zverejniť základný plat za konkrétne pracovné miesto. Pozorovatelia sú kritickí najmä voči vyšším príplatkom. "Priamo zvyšujú náklady zamestnávateľov, bez toho, aby brali do úvahy ich hospodársky výkon a finančné možnosti," podotkol Martin Krekáč, zakladajúci člen Amropu a predseda Jenewein Group. Tento krok prichádza v čase nízkej nezamestnanosti, keď sú na zamestnávateľov vyvíjané tlaky, aby zvýšili platy a benefity a aby zlepšili pracovné podmienky zamestnancov, dodal. "Každý zamestnávateľ je pripravený zvýšiť platy a ponúknuť rôzne výhody, ale celkové náklady na prácu na Slovensku patria k najvyšším v

Európe," povedal Peter Dosedla, výkonný riaditeľ a člen predstavenstva personálnej agentúry Manuvia.

Príplatky za prácu

Novela Zákonníka práce zvýšila existujúce príplatky za nočnú prácu a prácu vo sviatky a zaviedla nové, za víkendovú prácu. Mali sa zvyšovať v dvoch fázach: od 1. mája 2018 a potom opäť od 1. mája 2019. Nočné príplatky sa zvýšili v závislosti od povahy práce – či je obyčajná alebo riziková. Príplatky za obyčajnú nočnú prácu vzrástli z 20 percent minimálnej mzdy (v roku 2018 je to 480 eur mesačne alebo 2,759 eura na hodinu) na 30 percent od 1. mája 2018 a na 40 percent od 1. mája 2019. Nočné príplatky za rizikovú prácu sa už zvýšili na 35 percent a perspektívne to bude až 50 percent. Zákon umožňuje zamestnávateľom takzvanú derogančnú výnimku, ktorá im povoľuje dohodnúť sa na zvýšení príplatkov za nočnú prácu ako súčasť kolektívnej zmluvy, ale príplatok sa musí zvýšiť na minimálne 25 percent počnúc prvým májom 2018 a na 35 percent od mája 2019. Príplatok za nočnú prácu tvorí 25 percent minimálnej mzdy a 50 percent za prácu v sobotu. Za nedele je príplatok vyšší: 50 percent a 100 percent. Zamestnávatelia sa opäť môžu dohodnúť na výnimkách, ale tentoraz sa príplatky nedelia na tie za obyčajnú a za rizikovú prácu. Príplatky za prácu cez sviatky sa zdvihli z 50 percent priemernej mzdy pracovníka na 100 percent. Stúpili aj vo verejnom sektore a v rámci samospráv.

Dôsledky už vidno

Mnohé veľké spoločnosti zahrnuli rôzne príplatky a finančné pôžitky do svojich kolektívnych zmlúv. Následne bude teda vplyv tohto opatrenia závisieť od toho, či boli súčasťou zmluvy už predtým, ako zmena vstúpila do platnosti, povedala Miriam Špániková, hovorkyňa Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ). "Nesmieme zabúdať, že na budúci rok minimálna mzda znovu porastie, čo znamená vyššie príplatky," pripomenula. "Pri neuváženom zvýšení minimálnej mzdy reálne hrozí, že niektoré spoločnosti nebudú schopné naplniť tieto zákonné požiadavky vo vzťahu k zamestnancom." Výrazný vplyv to však bude mať predovšetkým na malé a stredné podniky, ako aj firmy, ktoré nie sú v takej dobrej ekonomickej kondícii predovšetkým v ekonomicky slabých regiónoch s vyššou nezamestnanosťou, dodala Špániková. Príplatky za nočnú a víkendovú prácu už teraz ovplyvňujú rozpočty spoločností, vysvetlil Martin Hošťák z Republikovej únie zamestnávateľov (RÚZ). Podľa neho sa niektoré firmy budú snažiť kompenzovať stratu tým, že ju premietnu do cien svojich výrobkov. Vo finále tak zaplatia za vyššie príplatky zákazníci. "Platiť za príplatky budú tí, ktorí z nich nebudú mať nič," povedal Hošťák. Vyššie príplatky môžu navyše spôsobiť problémy nemocniciam, ktoré nebudú schopné zaistiť lekárske služby a pohotovosť v noci a cez víkendy v rovnakom rozsahu bez toho, aby dostali peniaze navyše. Očakávaný finančný dosah na nemocnice združené v Asociácii slovenských nemocníc je asi 15 miliónov eur, píše sa v tlačovom vyhlásení. Hoci spoločnosť momentálne ťaží z priaznivých podmienok na trhu práce – ako nízka nezamestnanosť a rastúce platy, Slovensko a pracovný trh nie sú pripravené na potenciálnu nestabilitu spôsobenú pomalším rastom. "Čím prísnejšia legislatíva, tým tvrdsí dosah," zhrnul Hošťák. Firmy trpiace zlými ekonomickými podmienkami sa môžu pri poklese objednávok stať neschopnými splniť zákonnú povinnosť, dodala Špániková.

Príspevky na dovolenku a Vianoce

Andrej Danko, predseda koaličnej Slovenskej národnej strany (SNS), tlačil na trináste a štrnáste platy, čiže na špeciálne platby, ktoré slovenskí zamestnanci dostávajú pred letom a pred vianočnými sviatkami. Oboje sú dobrovoľné, pričom vyňatie týchto príplatkov zo zdanenia bude len postupné a čiastočné. Nové pravidlá prvýkrát platili na letné príplatky vyplácané ako súčasť plátov za jún 2018. Vychádzajúc z legislatívy, iba zamestnanci, ktorí pracovali vo firme minimálne dva roky, majú nárok na túto výhodu. Táto nepodlieha dani zo mzdy, ktorú platí zamestnávateľ, ak dosahuje výšku priemernej mzdy zamestnanca, ale štát určil strop takto vyňatého príplatku na 500 eur. To znamená, že keď je priemerná mzda zamestnanca 800 eur, jeho alebo jej 13. plat by tiež mal byť prinajmenšom 800 eur, ale z dane zo mzdy nebude podliehať len suma 500 eur. Štrnásty plat, čiže vianočné príplatky, by sa mali platiť v decembri, za predpokladu, že zamestnanec pracuje pre spoločnosť aspoň štyri roky a že spoločnosť mu už vyplatila 13. plat. V roku 2018 bol trinásty plat vyňatý len z platenia zdravotných odvodov. V nasledujúcich rokoch bude vyňatý aj z 19-percentnej dane z príjmu a sociálnych odvodov. Štrnásty plat bude tiež vyňatý zo zdravotných odvodov a dane z príjmu od roku 2018 a neskôr aj zo sociálnych odvodov. Nepodliehanie príplatkov bude platiť rovnako pre súkromný, aj pre štátny sektor.

Myšlienka sa minula cieľom

Hoci firmy mali po prvý raz poskytnúť zamestnancom 13. plat v júni 2018, v skutočnosti to urobili len niektoré. "Zo všetkých našich klientov vo výrobnéj aj nevýrobnéj sfére menej než päť dokázalo využiť túto príležitosť," povedala Silvia Hallová, daňová partnerka poradenskej firmy Grant Thornton. "Odhadujem, že v rámci nového systému poskytnú dovolenkové príplatky ako 13. plat iba menej ako tri percentá spoločností na Slovensku." Momentálne sú platy oslobodené len od platby zdravotných odvodov, zatiaľ čo spod dane z príjmu budú vyňaté až od roku 2019 a spod sociálnych odvodov od roku 2021. "Zavedenie takzvaných nárokov na 13. a 14. plat sa preto ukázalo ako čisto propagandistický krok," komentovala Hallová.

Spochybienie 14. plátov

Pravidlá daňových úľav týkajúce sa prémie sú príliš komplikované, hlavne pre podniky, ktoré už podobné finančné bonusy platia, povedala Zuzana Kaňuchová, riaditeľka korporátnej komunikácie pre klaster strednej a východnej Európy Henkel Slovensko. "Úľavy na dane a odvody zo mzdy by sa mohli dať uplatniť na 13. a 14. plat vyplatený k inému ako štandardnému dátumu," dodala. Krekáč povedal, že vyplatenie nemohli použiť firmy, ktoré už vyplácajú ročné prémie mimo decembrovej a júnovej výplaty, ako ani tie, čo vyplácajú prémie nižšie ako priemerná mzda zamestnanca. Po vývoji ohľadom 13. plátov spochybňuje Branislav Jančuška, projektový manažér v Grafton Slovakia, vyplácanie 14. plátov v decembri. informácie o základnom plati sú teraz uvádzané v pracovných ponukách. "Aj túto tému zrejme na budúci rok otvorí," podotkol. Niektorí pozorovatelia považujú nové opatrenie za zanedbateľné. Nadnárodné korporácie, respektíve firmy s kolektívnym vyjednávaním, tieto sumy zahrnuli do zmlúv ešte pred prijatím novelizácie, komentoval Dosedla, odkazujúc na výsledky prieskumu, ktorý robili.

Oznamovanie ponúk práce

Zamestnávatelia okrem toho v súčasnosti musia prezradiť základný plat v ponuke pracovného miesta. Nebudú zároveň smieť podpísať pracovnú dohodu s novým zamestnancom pri nižšom

plate, než aký bol uvedený v pracovnom inzeráte. Ak si spoločnosti nesplnia nutnú povinnosť zverejňovať, môžu zaplatiť pokutu až 33 193,91 eura. Firmy, ktoré nedajú prijímanému zamestnancovi minimálny základný plat uvedený v pracovnej ponuke, môžu dostať pokutu až 100 tisíc eur. Ministerstvo práce presadilo povinnosť urobiť odmeňovanie transparentnejším a posilniť súperenie firiem v boji o pracovníkov. "Takáto súťaživosť a súboj o kvalitnú pracovnú silu medzi firmami sú vítané," povedal minister práce Ján Richter. "Môže to byť aj spôsob, ako prirodzene zvyšovať platy." Nová povinnosť neplatí pre miesta vo verejnej správe, keďže platy sú tam stanovované na základe tabuliek. Neplatí ani na ponuky práce v zahraničí a na živnostníkov.

Aké sú praktické dôsledky?

Zatiaľ čo pred novou povinnosťou zverejňovalo základný plat iba 31 percent zamestnávateľov, v súčasnosti je toto číslo až 92 percent. "V súčasnosti vnímame, že mzdy uvádzajú aj zamestnávatelia, ktorí túto povinnosť zo zákona nemajú," prezradila Nikola Richterová, hovorkyňa spoločnosti Profesia. sk. V januári 2018 zareagovalo na ponuky práce so zverejneným platom asi trikrát viac uchádzačov ako na ponuky bez tejto informácie, a po 1. máji sa tento rozdiel len prehĺbil. "V súčasnosti reaguje na ponuky práce s uvedeným platom zhruba dvojnásobok ľudí," povedala Richterová, pričom dodala, že uchádzači vnímajú už inzeráty bez mzdy ako protizákonné a nemyslia na to, že existujú aj výnimky, na ktoré sa novela nevzťahuje. "Práve preto aj spoločnosti, ktoré nemajú povinnosť zverejňovať plat, tak robia," uzavrela.

Chaos so zverejňovaním

Firmy pristupujú k novej povinnosti odlišne, ako poukazujú niekoľké médiá analyzujúce praktické uplatnenie tohto opatrenia. Keďže zákon ukladá povinnosť inzerovať základnú mzdu, ku ktorej väčšina spoločností priznáva odmeny, bonusy a iné príplatky, mnohé spoločnosti pristúpili aj k zverejňovaniu celkovej priemernej mzdy vrátane bonusov a príplatkov. V inzeráte teda vidíte dve čísla: základnú mzdu a celkovú priemernú, vrátane všetkých príplatkov a prémie, čiže rozptýlené sumy, povedal Jančuška. Kým nová povinnosť vstúpila do platnosti, zamestnávatelia a personálni odborníci varovali, že neprinesie väčšiu transparentnosť na pracovný trh, pričom poukazovali na zlé načasovanie. Spolu s príplatkami za prácu sa podniky pripravovali na zavádzanie všeobecného nariadenia Európskej únie o ochrane údajov (General Data Protection Regulation, GDPR). Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily na slovenskom trhu práce navyše spoločnosti núti bojovať o pracovníkov buď vyššími platmi, alebo inými výhodami. "Variabilita súčasnej spoločnosti a nástup najmladších generácií na pracovný trh sú základnými črtami úspešného prijímania zamestnancov," povedal Dosedla. "No my vnímame zmenu v pracovných ponukách skôr negatívne." radka Minarechová

Firmy nebudú môcť podpísať zmluvu s novým zamestnancom pri nižšom plate, než aký bol uvedený v inzeráte.

Slovensko a pracovný trh nie sú pripravené na potenciálnu nestabilitu spôsobenú pomalším rastom ekonomiky.

Foto:

Pekárov negatívne ovplyvňujú príplatky za prácu, keďže zvyšujú ceny.

informácie o základnom plate sú teraz uvádzané v pracovných ponukách.
